

ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ: ਸੀ-ਪਾਈਟ

ਮਹਿਕਮੇ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ- ਸੰਖੇਪ ਭੂਮਿਕਾ :-

1. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ-ਪਾਈਟ) ਸੰਸਥਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਸੁਲਝੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਾਢ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਯੁਵਕਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੇ ਅਨੁਸਾਰਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕਾਂ ਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਝਾਂਸੇ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣ ਹਿੱਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਰਪਨ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ-ਪਾਈਟ) ਦਾ ਰਸਮੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਗਸਤ 1990 ਵਿੱਚ ਲੇਪੋਕੇ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵਿੱਖੇ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਯਕੀਨਨ ਇਹ ਇਕ ਅਦੁੱਤੀ ਸੰਸਥਾਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਵੈ-ਅਨੁਸਾਸਨ, ਕੋਮੀ ਏਕਤਾ, ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਤੇ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੇ ਇਲਾਵਾ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਯੁਵਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਤਨ ਵਾਲੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਝਕਾਓ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪੈਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਬੇ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੁਵਕ ਸਭ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੋਜ ਤੇ ਨੀਮ ਫੋਜੀ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਪੂਰਵ ਚੋਣ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਉਦਯੋਗਿਕ ਇਕਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿਖਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਸਵੈ-ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ :-

2. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਦਾ ਸਿਖਲਾਈ ਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ-ਪਾਈਟ) ਸੰਸਥਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੰਤਵਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ:-

(ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਰਿਕਰੂਟਮੈਂਟ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਰੱਖਿਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ (ਡੀਫੈਂਸ ਫੋਰਸਜ), ਪੈਰਾਮਿਲਟਰੀ ਫੋਰਸਜ, ਪੁਲਿਸ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਹਨ।

(ਅ) ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਆਰਥਿਕ ਲਾਹੇਵੰਦ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਉਪਲਬੰਧ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਯੋਗ ਧੰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇ ਕੇ ਵਧੇਰੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

(ੲ) ਯੁਵਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਮੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਕਦਰ ਅਨੁਸਾਸਨ, ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਕਿਰਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਯੁਵਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਚੇਤਨਾ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਾਉਣਾ।

(ੳ) ਯੁਵਕਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਰਜਿਤ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਮੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਾ।